
MONOGRAFIE PRAWNICZE

REALNY
ZBIEG PRZESTĘPSTW
ANALIZA DOGMATYCZNA NA TŁE
KODEKSU KARNEGO Z 1997 R.

WIĘNCZYŚLAW GRZYB

Wydawnictwo C. H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

WIEŃCZYŚŁAW GRZYB • REALNY ZBIEG PRZESTĘPSTW
ANALIZA DOGMATYCZNA NA TLE KODEKSU KARNEGO Z 1997 R.

Polecamy nasze publikacje z tej serii:

Józef K. Gierowski, Lech K. Paprzycki

**NIEPOCZYTALNOŚĆ I PSYCHIATRYCZNE ŚRODKI
ZABEZPIECZAJĄCE. ZAGADNIENIA PRAWNO-MATERIALNE,
PROCESOWE, PSYCHIATRYCZNE I PSYCHOLOGICZNE**

Tomasz Szancilo

**ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONTRAKTOWA PRZEWOŹNIKA
W DROGOWYM PRZEWOZIE PRZESYŁEK TOWAROWYCH**

Artur Żurawik

INTERES PUBLICZNY W PRAWIE GOSPODARCZYM

Paweł Łobacz

**KONFRONTACJA. STUDIUM KARNOPRAWNE
I KRYMINALISTYCZNE**

Piotr Wiatrowski

**DYREKTYWY WYKŁADNI PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO
W JUDYKATURZE SĄDU NAJWYŻSZEGO**

Rafał Sikorski

**FUNKCJONOWANIE ZASOBÓW PATENTOWYCH W PRAWIE
KONKURENCJI UNII EUROPEJSKIEJ**

Agata Harast

**POSTĘPOWANIE W SPRAWIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU
ZAPŁATY**

Berenika Kaczmarek-Templin

**DOWÓD Z DOKUMENTU ELEKTRONICZNEGO
W PROCESIE CYWILNYM**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

[Kup książkę](#)

**REALNY
ZBIEG PRZESTĘPSTW
ANALIZA DOGMATYCZNA NA TLE
KODEKSU KARNEGO Z 1997 R.**

WIEŃCZYŚLAW GRZYB

WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2013

Wydawca: Natalia Adamczyk

© **Wydawnictwo C. H. Beck 2013**

Wydawnictwo C. H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C. H. Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-5045-5

ISBN e-book 978-83-255-5046-2

[Kup książkę](#)

Spis treści

Wykaz skrótów	IX
Bibliografia	XI
Wprowadzenie	1
Rozdział I. Zbieg przestępstw w polskich Kodeksach karnych z 1932 r., 1969 r. i 1997 r. oraz wybranych systemach prawnych	4
§ 1. Stan prawny pod rządem Kodeksu karnego z 1932 r.	4
§ 2. Stan prawny pod rządem Kodeksu karnego z 1969 r.	10
§ 3. Stan prawny pod rządem Kodeksu karnego z 1997 r.	16
§ 4. Zbieg przestępstw w systemach prawnych państw obcych	18
I. Zbieg przestępstw według prawa francuskiego.....	18
II. Zbieg przestępstw według prawa niemieckiego.....	23
III. Zbieg przestępstw a system <i>common law</i>	28
Rozdział II. Jedność i wielość czynów i wielość przestępstw w KK z 1997 r.	32
§ 1. Jedność a wielość czynów.....	32
I. Uwagi ogólne	32
II. Koncepcja naturalnej jedności czynu.....	39
III. Koncepcja prawnej jedności czynu	42
IV. Zaniechanie	57
V. Koncepcja wzoru – modelu czynu.....	62
VI. Podsumowanie	64
§ 2. Jedność i wielość przestępstw	67
I. Przestępstwo	67
II. Jedność a wielość przestępstw	70
III. Podsumowanie	95
Rozdział III. Realny zbieg przestępstw prowadzący do wymierzenia kary łącznej.....	98
§ 1. Istota realnego zbiegu przestępstw.....	98
§ 2. <i>Ratio legis</i> realnego zbiegu przestępstw	106
§ 3. Przesłanki wymiaru kary łącznej.....	125
§ 4. Systemy łączenia kar	130

§ 5. Granice kary łącznej.....	137
§ 6. Dyrektywy wymiaru kary łącznej	143
I. Uwagi ogólne.....	143
II. Zagadnienie kary łącznej a ogólne dyrektywy wymiaru kary wymienione w art. 53 KK	144
III. Szczególne dyrektywy wymiaru kary łącznej	148
IV. Szczególne dyrektywy wymiaru kary łącznej w ramach wyroku łącznego.....	161
§ 7. Wymiar kary łącznej grzywny	168
§ 8. Wymiar kary łącznej ograniczenia wolności.....	177
§ 9. Wymiar kary łącznej przy zbiegu kar najsurowszych.....	181
§ 10. Wymiar kary łącznej a instytucja warunkowego zawieszenia wykonania kary.....	189
I. Zakres stosowania art. 89 KK	194
II. Łączenie kar jednostkowych orzeczonych z warunkowym i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania.....	201
III. Łączenie kar orzeczonych bez warunkowego zawieszenia ich wykonania.....	205
IV. Łączenie kar orzeczonych wyłącznie z warunkowym zawieszeniem wykonania	207
V. Zbieg orzeczeń o okresach próby, orzekanie obowiązków i grzywny	214
§ 11. Środki karne a wymiar kary łącznej.....	216
§ 12. Podsumowanie	220
Rozdział IV. Realny zbieg przestępstw nieprowadzący do wymierzenia kary łącznej – ciąg przestępstw	
§ 1. Geneza instytucji ciągu przestępstw.....	225
§ 2. Przesłanki ciągu przestępstw.....	234
I. Uwagi ogólne.....	234
II. Tożsamość kwalifikacji prawnej.....	237
III. Podobny sposób popełnienia przestępstwa.....	242
IV. Krótkie odstępy czasu.....	247
V. Brak wyroku przedzielającego przestępstwa	252
VI. Czyn ciągły a ciąg przestępstw.....	253
§ 3. Konsekwencje prawne ciągu przestępstw.....	257
I. Kwalifikacja prawna	257
II. Stopień społecznej szkodliwości	263
III. Czas popełnienia.....	263
IV. Okoliczności wyłączające i umniejszające winę.....	266

V. Przedawnienie	267
VI. Ciąg przestępstw a instytucje probacyjne	268
VII. Recydywa	268
VIII. Współdziałanie przestępne	269
IX. Przestępstwa zbiorowe, wieloodmianowe i wieloczynowe a ciąg przestępstw	269
§ 4. Wymiar kary za ciąg przestępstw	269
I. Podstawa wymiaru kary	269
II. Dyrektywy wymiaru kary	275
III. Zbieg dwóch ciągów lub innego skazania	277
IV. Podsumowanie	279
§ 5. Wyrok łączny a wykonanie kar za zbiegające się przestępstwa	282
Rozdział V. Propozycje <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i>	290
§ 1. Zbieg przestępstw prowadzący do wymiaru kary łącznej	290
I. Uwagi ogólne	290
II. Ocena <i>ratio legis</i> zbiegu przestępstw	297
§ 2. Ocena stanu prawnego dotyczącego czynu ciągłego i ciągu przestępstw	302
§ 3. Wymiar kary łącznej w wyroku łącznym – ocena istniejącego stanu prawnego	306
§ 4. Zbieg przestępstw w świetle danych statystycznych	314
§ 5. Propozycje <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i>	320
I. Propozycje <i>de lege lata</i>	320
II. Wymiar kary łącznej grzywny przy zbiegu grzywny wymierzonej na podstawie art. 309 KK i innych grzywien	322
III. Zbieg dwóch kar 25 lat pozbawienia wolności	323
IV. Zbieg kary pozbawienia wolności i kar ograniczenia wolności	324
V. Kara łączna a warunkowe zawieszenie wykonania kary	325
VI. Wykonanie kar za zbiegające się przestępstwa a wyrok łączny	325
VII. Czyn ciągły a ciąg przestępstw	326
VIII. Propozycje <i>de lege ferenda</i>	327
Zakończenie	334
Indeks rzeczowy	335

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

CP	<i>Code pénal</i> – kodeks karny Republiki Francuskiej, ustawa z 22.7.1992 r. (JORF Nr 169 z 23.7.1992 r.)
CPP	<i>Code de procédure pénal</i> - francuski kodeks postępowania karnego
EKPC	Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
KK z 1932 r.	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej – Kodeks karny z 11.7.1932 r. (Dz.U. Nr 60, poz. 571 ze zm.)
KK z 1969 r.	ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 13, poz. 94 ze zm.)
KKS.....	ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 186)
KKW	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
KPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.)
KPK z 1969 r.	ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 13, poz. 96 ze zm.)
StGB-	<i>StrafGesetzbuch</i> – kodeks karny Niemieckiej Republiki Demokratycznej, ustawa z 15.5.1871 r. (BGBl. I, s. 3322)

2. Czasopisma i publikatory

CzPKiNP	Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
D	Zbiór Dalloz
DP	Zbiór Dalloz periodyczny
JCP	Juris Classeur Periodique
KSP.....	Krakowskie Studia Prawnicze

Wykaz skrótów

KZS	Krakowskie Zeszyty Sądowe
MoP.....	Monitor Prawniczy
NP.....	Nowe Prawo
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNwSK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSNKW	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNPG	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Biuletyn Prokuratury Generalnej
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPİKA	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
ZNUJ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego
ZNUŁ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego

3. Inne skróty

art.	artykuł
Nr	numer
por.....	porównaj
poz.	pozycja
s.	strona
SA.....	Sąd Apelacyjny
SN.....	Sąd Najwyższy
t.j.	tekst jednolity
TK.....	Trybunał Konstytucyjny
zob.	zobacz

Bibliografia

- Andrejew I.*, Drogi nauki o przestępstwie (zagadnienia metodologii), PiP 1987, Nr 5
- Andrejew I.*, Kodeks karny. Krótki komentarz, Warszawa 1981
- Andrejew I.*, O dezintegracji nauki prawa karnego, PiP 1984, Nr 12
- Andrejew I.*, Podstawowe pojęcia nauki o przestępstwie, Warszawa 1988
- Andrejew I.*, Polskie prawo karne, Warszawa 1970
- Andrejew I.*, Polskie prawo karne w zarysie, Warszawa 1986
- Andrejew I.*, Prawo karne, Warszawa 1978
- Andrejew I.*, Ustawowe znamiona czynu. Typizacja i kwalifikacja przestępstw, Warszawa 1978
- Ashworth A.*, Sentencing and Criminal Justice, Cambridge 2009
- Badziak J.*, Kryteria przedmiotowe podobieństwa przestępstwa, Prok. i Pr. 2010
- Bafia J., Mioduski K., Siewierski M.*, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 1987
- Bafia J., Egierska D., Śmietanka J.*, Kodeks wykroczeń. Komentarz, Warszawa 1974
- Bafia J.*, Zmiana kwalifikacji prawnej czynu w procesie karnym, Warszawa 1964
- Banaszak B.*, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2009
- Baniak S.*, Przestępstwo ciągle w projekcie zmian przepisów kodeksu karnego, PiP 1983, Nr 8
- Bardach J., Leśnodorski, B. Pietrzak M.*, Historia ustroju i prawa polskiego, Warszawa 1994
- Beccaria C.*, O przestępstwach i karach, Warszawa 1959
- Beling E.*, Die Lehre vom Verbrechen – Tübingen 1906
- Bieńkowska E., Kunicka-Michalska B., Rejman G., Wojciechowska J.*, Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Warszawa 1992
- Błachut J.*, Polityka karna i stan przestępczości, [w:] *A. Marek* (red.) System Prawa Parnego, t. 1, Zagadnienia ogólne, Warszawa 2010
- Bogdan G., Ćwiakalski Z., Kardas P., Majewski J., Raglewski J., Szewczyk M., Wróbel W., Zoll A.*, Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, t. I, Warszawa 2004; 2007
- Bogdan G., Nita A., Raglewski J.*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Gdańsk 2007
- Bojarski M.*, Kilka uwag ogólnych o środkach reakcji na czyny zabronione stanowiące przestępstwa i wykroczenia, [w:] *K. Krajewski* (red.), Nauki penalne wobec problemów współczesnej przestępczości. Księga jubileuszowa z okazji 70. Rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gaberle, Warszawa 2007
- Bojarski M.*, [w:] *M. Filar* (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2008

- Bojarski M., Giezek J., Sienkiewicz Z.*, Prawo karne materialne, Warszawa 2010
- Bratoszewski J., Gardocki L., Gostyński Z., Przyjemski S. M., Stefański R. A., Zabłocki S.*, Kodeks postępowania karnego, t. 2, Warszawa 1998
- Buchała K.*, Prawo karne materialne, Warszawa, 1980
- Buchała K.*, Problemy kary łącznej, KSP 1972, z. 7
- Buchała K.*, Wymiar kary łącznej, PiP 1972, Nr 1
- Buchała K., Ćwiąkowski Z., Szewczyk M., Zoll A.*, Komentarz do kodeksu karnego. Część ogólna, Warszawa 1994
- Buchała K.*, Warunkowe zawieszenie wykonania kary a wyrok łączny. Dwugłos, NP 1972, Nr 9
- Buchała K., Zoll A.*, Kodeks karny. Komentarz. Część ogólna, Kraków 1998
- Buchała K., Zoll A.*, Polskie prawo karne, Warszawa 1995
- Budyn-Kulik M., Kozłowska P., Kulik M., Morgawa M.*, Kodeks wykroczeń. Komentarz, Warszawa 2007
- Całkiewicz T. G.*, Dyrektywy wymiaru kary łącznej orzekanej wyrokiem łącznym, Pal. 2006, Nr 7-8
- Cieślak M.*, Glosa do wyroku z 11 czerwca 1960, OSPiKA 1961, Nr 5.
- Cieślak M., Doda Z.*, Kierunki orzecznictwa SN w zakresie postępowania karnego lata 1984-1985, Biblioteka Palestry, Warszawa 1987
- Cieślak M.*, Polskie prawo karne. Zarys systemowego ujęcia, Warszawa 1994
- Cieślak M.*, Prawo karne. Zarys instytucji i naczelnne zasady, Warszawa 2010
- Cieślak M., Waszczyński J.*, Przegląd orzecznictwa SN w zakresie części ogólnej kodeksu karnego z 1978, Pal. 1980, Nr 4-5
- Cieślak M., Doda Z.*, Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego w zakresie postępowania karnego za drugie półrocze 1971, WPP 1972, Nr 1
- Cieślak M.*, Recenzja książki Z. Kubickiego, Przestępstwo popełnione przez zaniechanie. Zagadnienia podstawowe, PiP 1977, Nr 2
- Code pénal édition 2004, Wydawnictwo Litec, Groupe Lexis Nexis.
- Czabański J.*, Kara łączna pozbawienia wolności w praktyce, Prok. i Pr. 2006, Nr 12
- Ćwiąkowski Z.*, Instytucja nadzwyczajnego złagodzenia kary w praktyce sądowej, Kraków 1979
- Ćwiąkowski Z., Zoll A.*, Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego za pierwsze półrocze 1984, NP 1985, Nr 6
- Ćwiąkowski Z., Zoll A.*, Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego za pierwsze półrocze 1985, NP 1987, Nr 2
- Ćwiąkowski Z., Zoll A.*, Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego za drugie półrocze 1985, NP 1986, Nr 7-8
- Ćwiąkowski Z.*, Ujawnienie przestępstwa na podstawie art. 229 § 6 k.k. a przyjęcie konstrukcji tzw. czynu ciągłego, [w:] *K. Krajeński* (red.), Nauki penalne wobec problemów współczesnej przestępczości. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gaberle, Warszawa 2007
- Daszkiewicz K., Daszkiewicz W.*, Glosa do wyroku SN z dnia 12 lipca 1973, I KP 141/73, NP 1974, Nr 1

- Daszkiewicz K.*, Przestępstwo ciągle i ciąg przestępstw, Prok. i Pr. 1997, Nr 11
- Daszkiewicz K.*, Przestępstwo z premedytacją, Warszawa, 1968
- Dąbrowska-Kardas M., Kardas P.*, Czyn ciągły i ciąg przestępstw. Komentarz do art. 12 i 91 k.k., Kraków 1999
- Dębski R.*, Kilka uwag o przestępstwie ciągłym i czynie ciągłym w przepisach kodeksu karnego z 1997 r., [w:] *V. Konarska-Wrzošek, J. Lachowski, J. Wójcikiewicz* (red.), Węzłowe problemy prawa karnego, kryminologii i wiktymologii. Księga pamiątkowa ku czci Pana Profesora Andrzeja Marka, Warszawa 2010
- Dębski R.*, Pozaustawowe znamiona przestępstwa. O ustawowym charakterze norm prawa karnego i znamionach typu czynu zabronionego nie określonych w ustawie, Łódź 1995
- Dębski R.*, Przestępstwo ciągle i czyn ciągły (uwagi na tle przepisów Kodeksu karnego z 1997 r.), [w:] *L. Gardocki, M. Hudzik, J. Godynia, L.K. Paprzycki* (red.), Orzecznictwo sądowe w sprawach karnych. Aspekty Europejskie i unijne, Warszawa 2008
- Dukiet-Nagórska T.*, Glosa do wyroku SN z dnia 2 marca 1984, III KR 28/84, NP 1985, Nr 3
- Dukiet-Nagórska T.*, Koncepcja ciągu przestępstw na gruncie obowiązującego stanu prawnego i projektu kodeksu karnego, [w:] *A. Zoll* (red.), Problemy odpowiedzialności karnej. Księga ku czci prof. Kazimierz Buchały, Kraków 1994
- Dukiet-Nagórska T., Hoc S., Kalitowski M., Sitarz O., Tyszkiewicz L., Wilk L.*, Prawo karne. Część ogólna, szczególna i wojskowa, Warszawa 2010
- Dukiet-Nagórska T.*, Tak zwane przestępstwa zbiorowe w polskim prawie karnym, Katowice 1987
- Dukiet-Nagórska T.*, W sprawie konstrukcji przestępstwa ciągłego, NP 1983, Nr 5
- Eichstaedt K.*, Postępowanie przyśpieszone, Prok. i Pr. 2007, Nr 6
- Fajnberg J., Leonieni M.*, Kodeks karny z orzecznictwem okresu powojennego, Warszawa 1956
- Fajnberg J., Leonieni M.*, Kodeks karny z orzecznictwem okresu powojennego, Warszawa 1958
- Filar M.* (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2010
- Gajewski M.*, Glosa do uchwały SN z 11 sierpnia 2000, I KZP 17/00, OSP 2001, Nr 9
- Gajewski M.*, Orzeczenie warunkowego zawieszenia kary w wyroku łącznym, MoP 2001, Nr 18
- Gajewski M.*, W sprawie tożsamości kwalifikacji prawnej, jako koniecznej przesłanki uznania, że przestępstwa zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw, Prz. Sąd. 2000, Nr 11–12
- Gardocki L.*, Prawo karne, Warszawa 2004
- Gardocki L.*, Prawo karne, Warszawa 2011
- Gardocki L.*, W sprawie definicji przestępstwa ciągłego i kwestii czasu jego popełnienia, PiP 1989, Nr 11

- Gauthier P., Lauret B.*, Droit penal des affaires, Paris 1994
- Giezek J.*, Glosa do wyroku SN z 8 marca 2000, III KKN 231/98, PiP 2001, Nr 6
- Giezek J., Kłaczyńska N., Łabuda G.*, Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Warszawa 2007
- Giezek J.*, [w:] *J. Giezek* (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Warszawa 2012
- Giezek J., Bojarski M., Sienkiewicz Z.*, [w:] *M. Bojarski* (red.), Prawo karne materialne. Część ogólna i szczególna, Warszawa 2010
- Giezek J.*, Zbieg przepisów a konstrukcja przestępstwa ciągłego, [w:] *J. Majewski* (red.), Zbieg przepisów oraz zbieg przestępstw, Toruń 2006
- Z. Gostyński*, [w:] *J. Bratoszewski, L. Gardocki, Z. Gostyński, S. Przyjemski, R.A. Stefański, S. Zabłocki*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. I, Warszawa 1998
- Gostyński Z.*, Komentarz do przepisów wstępnych kodeksu postępowania karnego z 1997, Warszawa 1998
- Góral R.*, Kodeks karny. Praktyczny komentarz, Warszawa 2007
- Gramza Ł.*, Glosa do uchwały SN z 25 października 2000, I KZP 28/2000, OSP 2001, Nr 9
- Gruszecka D.*, Wykładnia norm jako instrument realizowania prawa do obrony, [w:] *J. Giezek* (red.), Adwokatura gwarantem prawa do obrony, t. II, Warszawa 2009
- Grzegorzczuk K.*, Glosa do uchwały SN z 27 marca 2001, I KZP 2/01, WPP 2001, Nr 2
- Grzegorzczuk T.*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Warszawa 2001
- Grzegorzczuk T.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2003
- Grzegorzczuk T., Tylman J.*, Polskie postępowanie karne, Warszawa 2007
- Gubiński A.*, Glosa do wyroku SN, II K 236/61, OSPiKA 1962, Nr 2
- Gubiński A.*, Prawo wykroczeń, Warszawa 1980
- Gubiński A.*, Zasady prawa karnego, Warszawa 1974
- Hamm R.*, Das Ende der fortgesetzten Handlung- Neue Juristische Wochenschrift 1994, Nr 25, Neue Zeitschrift für Strafrecht 1993, Nr 7
- Hofmański P., Paprzycki L. K.*, [w:] *M. Filar* (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2010
- Hofmański P., Sadzik E., Zgryzek K.*, Kodeks postępowania karnego, t. 3, Komentarz do art. 468–682, Warszawa 2007
- Hofmański P.* (red.), Kodeks postępowania karnego, Komentarz, t. II, Warszawa 1999
- Hofmański P.*, Konwencja Europejska a prawo karne, Toruń 1995
- Hume D.*, Eseje z dziedziny moralności i literatury, Kraków 1955
- Indecki K., Liszewska A.*, Prawo karne materialne, Nauka o przestępstwie, karze i środkach penalnych, Warszawa 2002
- Jakobs G.*, Strafrecht. Allgemeiner Teil, Die Grundlage und die Zurechnungs Lehre, Berlin–New York 1993

- Jankowski Z., Michalski J.*, Ustawa z dnia 10 maja 1985. O szczególnej odpowiedzialności karnej. Komentarz, Warszawa 1985
- Jescheck H.H.*, Lehrbuch des Strafrechts, Berlin 1978
- Joecks W.*, Strafgesetzbuch. Studienkommentar, München 2007
- Kaczmarek T., Giezek J.*, Przestępstwo z niedbalstwa jako wynik deficytu informacji, PPK 1990, Nr 4
- Kaczmarek T.*, Recenzja pracy W. Mąciora, Czyn ludzki i jego znaczenie w prawie karnym. Zagadnienia podstawowe, PiP 1990, Nr 8
- Kaczmarek T.*, Resocjalizacja sprawcy jako cel wymiary oraz wykonania kary pozbawienia wolności, [w:] *T. Kalisz* (red.), Prawo karne wykonawcze w systemie nauk kryminologicznych. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Leszka Boguni, Wrocław 2011
- Kaczmarek T.*, Spory wokół pojęcia czynu i ich znaczenie dla systemowego objaśniania struktury przestępstwa, [w:] *A. Zoll* (red.), Problemy odpowiedzialności karnej. Księga ku czci Profesora Kazimierza Buchały, Kraków 1994
- Kaftal A.*, Obowiązki zasady ne bis in idem przy przestępstwie ciągłym, Pal. 1966, Nr 34
- Kaftal A.*, Orzeczenie przez sąd rewizyjny o wyroku łącznym, NP 1970, Nr 7–8
- Kaftal A.*, Przestępstwo ciągle w polskim prawie karnym, Warszawa 1985
- Kala D.*, Postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, Toruń 2003
- Kalinowski S.*, Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach karnych, RPEiS 1959, Nr 2
- Kala D.*, Postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Zagadnienia karnomaterialne i procesowe, Toruń 2003
- Kalisz T.* (red.), Prawo karne wykonawcze w systemie nauk kryminologicznych. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Leszka Boguni, Wrocław 2011
- Kalitowski M.*, Problematyka kary łącznej w nowym kodeksie karnym na tle obowiązującego prawa i doktryny, NP 1969, Nr 10
- Kardas P.*, Glosa do postanowienia SN z 18 czerwca 1996, I KZP 5/96, Pal. 1997, Nr 7–8
- Kardas P.*, [w:] *A. Zoll* (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, t. 1, Kraków 2004
- Kardas P., Majewski J.*, Kilka uwag o kwestii tzw. rzeczywistego zbiegu przepisów ustawy w prawie karnym i sposobach jej rozstrzygnięcia, [w:] *A. Zoll* (red.), Problemy odpowiedzialności karnej. Księga ku czci profesora K. Buchały, Kraków 1994
- Kardas P., Łabuda G., Razowski*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Warszawa 2010
- Kardas P.*, Okoliczności wyłączające przestępczość lub karalność zachowania a konstrukcja czynu ciągłego, Prok. i Pr. 2008, Nr 1
- Kardas P.*, Przestępstwo ciągle w prawie karnym materialnym. Analiza konstrukcji modelowych na tle pojęcia czynu zbiegu przepisów i zbiegu przestępstw, Kraków 1999
- Kempisty M.*, Metodyka pracy sędziego w sprawach karnych, Warszawa 1986

- Kiełtyka A.*, Przemiany śledztwa w polskim prawie karnym 2009 r., <http://fakty.interia.pl/polska/news/sad-najwyzszy-polskie-prawo-stale-sie-pogarsza.htm>
- Konarska-Wrżosek V., Lachowski J., Wójcikiewicz J.* (red.), Węzłowe problemy prawa karnego, kryminologii i wiktymologii. Księga pamiątkowa ku czci Pana Profesora Andrzeja Marka, Warszawa 2010
- Konieczniak P.*, Czyn jako podstawa odpowiedzialności w prawie karnym, Kraków 2002
- Konieczniak P.*, Przestępstwo ciągle, PiP 1996, Nr 12
- Korecki J.*, Kara 25 lat pozbawienia wolności, Warszawa 1988.
- Kostarczyk-Gryszka J.*, Problem granic realnego zbiegu przestępstw, ZNUJ 1968, z. 37
- Kotarbiński T.*, Wybór pism, t. I, Warszawa 1957
- Kowalska O.*, Rozstrzygnięcie sądu w razie przyjęcia czynu współukaranego, Prok. i Pr. 2011
- Kozioł T.*, Glosa do wyroku SA w Katowicach z dnia 25 maja 2006, II Aka 383/05, PiP 2004, Nr 7
- Krajewski T.*, Główne tendencje polityki karnej ostatnich lat, [w:] *J. Jakubowska-Hara, C. Nowak* (red.), Problemy aktualnej polityki karnej w Polsce na tle przeludnienia zakładów karnych, Warszawa 2010
- Krauze Z.*, Glosa do uchwały SN z dnia 14 sierpnia 1958, II KO 5/58, NP 1959, Nr 4
- Krauze Z.*, Glosa do wyroku SN z 24 listopada 1970, NP 1971, Nr 7–8
- Krauze Z.*, Kara łączna w polskim prawie karnym, Pal. 1972, Nr 1
- Krauze Z.*, O zasadach łączenia kary inaczej, NP 1962, Nr 6
- Krauze Z.*, Warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej a wyrok łączny, NP 1972, Nr 9
- Królikowski M., Zawłocki R.* (red.), Kodeks karny. Część ogólna, t. I, Warszawa 2011
- Krzymski E.*, System prawa karnego ze stanowiska nauki i trzech kodeksów obowiązujących w Polsce. Część ogólna, Kraków 1921
- Krzymski E.*, Wykład prawa karnego, Kraków 1911
- Kubec Z.*, Glosa do uchwały SN z 14 sierpnia 1958, II KO 5/58, NP1959, Nr 4
- Kubec Z.*, O sędziowskim wymiarze kary na tle projektu k.k., PiP 1968, Nr 7
- Kubicki L.*, Przestępstwo popełnione przez zaniechanie. Zagadnienia podstawowe, Warszawa 1975
- Kulesza J.*, Glosa do wyroku SN z dnia 24 października 2007, IV KK 304/07, OSP 2009, Nr 7–8
- Kulik M.*, Glosa do uchwały SN z 1 listopada 2001, I KZP 14/2001, Prok. i Pr. 2002, Nr 4
- Kunicka-Michalska B.*, Komentarz do art. 1–6 Kodeksu karnego, Warszawa 2006
- Kwiatkowski Z.*, Glosa do postanowienia SN z 16 kwietnia 1985 r., PiP 1987, Nr 1

- Kwiatkowski Z.*, Istota postępowania o wydanie wyroku łącznego, Pal. 1988, Nr 9
- Kwiatkowski Z.*, Zagadnienia procesowe wyroku łącznego, NP 1984, Nr 1
- Lachowski J.*, Glosa do uchwały SN z 11 sierpnia 2000, I KZP 17/00, MoP 2001, Nr 16
- Lachowski J.*, Instytucje warunkowego przedterminowego zwolnienia, PiP 2008, Nr 2
- Lachowski J.*, Warunkowe zwolnienie z renty kary pozbawienia wolności, Warszawa 2010
- Larguier J., Conte P., Maistre du Chambon P.*, Droit pénal général, Paris 2008
- Lernell L.*, Podstawowe zagadnienia penologii, Warszawa 1972
- Lernell L.*, Wykład prawa karnego. Część ogólna, t. I, Warszawa 1969
- Leszczyński L.*, Zagadnienia teorii stosowania prawa. Doktryna i tezy orzecznictwa, Kraków 2004
- Lovegrove A.*, Sentencing the Multiple Offender: Judicial Practice and Legal Principle, Canberra 2004
- Leżak B.*, Glosa do postanowienia SN z dnia 20 grudnia 2006, I KZP 32/06, Prok. i Pr. 2008, Nr 9
- Łagodziński S.*, Przestępstwo ciągłe, ciąg przestępstw – realizm, czy fikcja w prawie karnym, Prok. i Pr. 2000, Nr 10
- Łętowska E.*, Kara za zabójstwo kwalifikowane- problematyka konstytucyjna, PiP 2006, N 10
- Łopalewski B.*, Glosa do postanowienia SN z dnia 20 grudnia 2006, I KZP 32/06, Prok. i Pr. 2008, Nr 9
- Majewski J.*, Glosa do uchwały SN z 11 sierpnia 2000, I KZP 17/00, Pal. 2001, Nr 1-2, poz. 242
- Majewski J.*, Glosa do uchwały SN z 19 sierpnia 1999, sygn. akt I KZP 24/99, OSP 2000
- Majewski J.*, [w:] *J. Majewski, G. Bogdan, Z. Ćwiąkowski, P. Kardas, J. Majewski, J. Raglewski, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll* (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, t. 1, Kraków 2004
- Majewski J., Kardas P.*, O dwóch znaczeniach winy w prawie karnym, PiP 1993
- Majewski J.*, O niektórych wątpliwościach związanych z wykładnią przepisów dotyczących orzekania grzywny w nowym kodeksie karnym, Pal. 1998, Nr 3-4
- Majewski J.*, Prawnokarne przypisanie skutku przy zaniechaniu, Kraków 1997
- Majewski J.*, „Ten sam czyn” jako jedna z przesłanek kumulatywnej kwalifikacji, [w:] *Zbieg przepisów, oraz zbieg przestępstw w polskim prawie karnym*, Toruń 2006
- Makarewicz J.*, Kodeks karny z komentarzem i orzecznictwem Sądu Najwyższego, Lwów 1935
- Makarewicz J.*, Prawo karne, Lwów-Warszawa 1924
- Makowski W.*, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 1937

- Makowski W.*, Prawo karne. O przestępstwach w szczególności. Wykład porównawczy prawa karnego austriackiego, niemieckiego i rosyjskiego obowiązującego w Polsce, Warszawa 1924
- Marcinkiewicz P.*, Motywacja sprawcy czynu zabronionego jako przesłanka odpowiedzialności karnej, Prok. i Pr. 2011, Nr 5
- Marek A.*, Czyny współukarane na tle prawnej jedności przestępstwa, [w:] *A. Marek* (red.), Zbieg przepisów, oraz zbieg przestępstw w polskim prawie karnym, Toruń 2006
- Marek A.*, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2004
- Marek A.*, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2007
- Marek A.*, Komentarz do kodeksu karnego. Część ogólna, Warszawa 1999
- Marek A.*, O fikcji jednoczynowości przestępstwa ciągłego i jej konsekwencjach raz jeszcze, Prok. i Pr. 2010
- Marek A.*, Prawo karne, wyd. 8, Warszawa 2007
- Marek A.*, Prawo karne, wyd. 10, Warszawa 2011
- Marek A.*, Prawo karne materialne. Część ogólna, Warszawa 2008
- Marek A.*, Prawo karne w pytaniach i odpowiedziach, Toruń 2004
- Marek A.*, Prawo karne. Zagadnienia teorii i praktyki, Warszawa 1997
- Marek A.*, Rodzaje prawa karnego i jego podziały, [w:] *A. Marek* (red.), System prawa karnego, t. 1, Zagadnienia ogólne, Warszawa 2010
- Marek A.*, *Gensikowski P.*, Konstrukcja czynów współukaranych i jej implikacje praktyczne, Prok. i Pr. 2004, Nr 10
- Marek A.*, *Lachowski J.*, Niektóre problemy wynikające z „jednoczynowości” przestępstwa ciągłego, Prok. i Pr. 2004, Nr 11–12
- Marek A.*, *Pływaczewski E.*, Ustawowy model zwalczania przestępczości zawodowej w Polsce, PiP 1988, Nr 11
- Maritn E.A.*, The Concise Dictionary of Law, Oxford – New York 1988,
- Matras M.*, Glosa do uchwały SN z 27 marca 2001, I KZP 2/01, Prok. i Pr. 2002, Nr 1
- Maurach R.*, Deutsches Strafrechts, Allgemeiner Teil, Teilband 2, 1957
- Maurach R.*, *Gösel K. H.*, *Zipf H.*, Strafrecht. Allgemeiner Teil, Band 2, Heidelberg 1989
- Mąciór W.*, Czyn ludzki i jego znaczenie w prawie karnym. Zagadnienia podstawowe, Warszawa 1990
- Mąciór W.*, W kwestii zbiegu przepisów ustawy, NP 1974, Nr 6
- Mąciór W.*, Z problematyki zbiegu przestępstw i przepisów ustawy, PiP 1965, Nr 1
- Melezini M.*, System wymiaru grzywien w nowym kodeksie karnym, MoP 1998, Nr 3
- Misztal-Korzecka J.*, Glosa do uchwały SN z 25 października 2000, I KZP 28/100, Prz. Sąd. 2001, Nr 7–8
- Morawski L.*, Wstęp do prawoznawstwa, Toruń 2008
- Morawski L.*, Zasady wykładni prawa, Toruń 2006

- Mycka K.*, Praktyka orzecznicza sądów polskich w kontekście wykonywania kar i środków karnych, [w:] *J. Jakubowska-Hara, C. Nowak* (red.), Problemy aktualnej polityki karnej w Polsce na tle przeludnienia zakładów karnych, Warszawa 2010
- Nemet Ch.P.*, Criminal law, New Jersey 2004
- Nowe kodeksy karne z 1997 z uzasadnieniami. Kodeks karny, Kodeks postępowania karnego, Kodeks karny wykonawczy, Warszawa 1997
- Osborne C.*, Criminal Litigation, London 1997
- Osuchowski W.*, Rzymskie prawo prywatne. Zarys wykładu, Warszawa 1981
- Paprzycka K.*, Uwagi o W. Patryasa koncepcji zaniechania, RPEiS 1995, Nr 3
- Paprzycki L.K.*, Glosa do wyroku SN z dnia 25 października 1983, IV KR 213/83, NP 1986, Nr 3
- Patryas W.*, Interpretacja karnistyczna. Studium metodologiczne, Poznań 1988
- Patryas W.*, Przyczynek do zagadnienia przyczynowości zaniechania, RPEiS 1992, Nr 3
- Patryas W.*, Zaniechanie. Próba analizy metodologicznej, Poznań 1993
- Pawelec K.*, Proces dowodzenia w postępowaniu karnym, Warszawa 2010
- Piech M.*, O dwóch znaczeniach czynu w kodeksie karnym, Prok. i Pr. 2009, Nr 6
- Plebanek M.*, Materialne określenie przestępstwa, Warszawa 2009
- Pławski E.*, Glosa do wyroku SN z 28 czerwca 1963, III K 544/62, PiP 1964, Nr 2
- Pleszka K.*, Wykładnia rozszerzająca, Warszawa 2010
- Pływaczewski E.*, Główne problemy przestępczości w Polsce, [w:] *E. Pływaczewski* (red.), Aktualne problemy prawa karnego i kryminologii, Białystok 1998
- Pływaczewski E.*, [w:] *A. Marek* (red.), Prawo karne. Zagadnienia teorii i praktyki, Warszawa 1986
- Pływaczewski E.*, Przestępczość zorganizowana z punktu widzenia polityki, teorii i praktyki, [w:] *E. Pływaczewski* (red.), Przestępczość zorganizowana. Świadek koronny. Terroryzm, Kraków 2005
- Postulski J.*, Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 czerwca 1999, II AKa 154/99, OSP 2002, Nr 1
- Pozorski J.*, Z problematyki kary łącznej i wyroku łącznego, NP 1966, Nr 1
- Prusak F.*, Ustawa karna skarbową z komentarzem, Warszawa 1995
- Raglewski J.*, Glosa do postanowienia SN z 3 października 2005, I KZP 36/04, OSP 2005, Nr 12
- Raglewski J.*, Glosa do uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 25 lutego 2005, I KZP 36/2004, OSP 2005, Nr 12
- Raglewski J.*, Glosa do postanowienia SN z dnia 3.10.2005, V KK 128/2005, OSP 2006, Nr 7–8
- Raglewski J.*, Kontrowersje związane z orzekaniem kary łącznej na tle kodeksu karnego, PiP 2003, Nr 5
- Rajzman H.*, O czynie w kodeksie karnym w Księga Pamiątkowa ku czci prof. dr Świdy, Warszawa 1969